

opusdei.org

Paavst Franciscuse kõned ja jutlus Eestis

25. septembril külastas Eestit Rooma-Katoliku Kiriku pea paavst Franciscus. Siinkohal avaldame tema peetud jutluse ja kõned.

04.10.2018

Kohtumine valitsuse, tsiviilühiskonna ja diplomaatilise korpuse esindajatega

Oikumeeniline kohtumine noortega EELK Kaarli kirikus

Kohtumine Kiriku halastustöö
abisaajatega

Püha Missa: Püha Isa jutlus

Tänukõne Missa lõpus

.....

**Kohtumine valitsuse,
tsiviilühiskonna ja
diplomaatilise korpuse
esindajatega (Roosiajas)**

Proua president,

valitsuse liikmed ja riigivõimu
esindajad,

diplomaatilise korpuse auväärased
liikmed,

ekstsellentsid, daamid ja härrad!

Mul on väga hea meel kohtuda teiega
siin, Tallinnas, kõige põhjapoolsemas

pealinnas, mida Jumal on lasknud mul külastada. Ma tänan teid, proua president, teie tervitussõnade eest ja võimaluse eest kohtuda Eesti inimeste esindajatega. Ma tean, et teie seas on ka kodanikuühenduste ja kultuurimaailma delegatsioonid. See annab mulle võimaluse väljendada neile oma soovi õppida paremini tundma teie kultuuri, eriti selle vastupanuvõimelisust, mis on lubanud teil pärast nii rohkeid katsumusi uuesti alustada.

Sajandeid on seda maad tuntud nimetuse all „Maarjamaa”. See nimi pole ainult osa teie ajaloost, see on ka osa teie kultuurist. Maarja peale mõtlemine toob mulle meelde kaks sõna: mälu ja viljakus. Maarja on mäluga naine, kes peab oma südames kalliks kõiki elusolendeid (vrd Lk 2:19), ja ta on viljakas ema, kes andis oma Pojale elu.

Seega sooviksin ma mõtiskleda Eestist kui mäluga maast ja kui viljakast maast.

Mäluga maa

Teie rahvas on pidanud oma ajaloo eri etappidel taluma kibedaid kannatusi ja raskeid katsumusi, võitlema vabaduse ja iseseisvuse eest, mida pidevalt kahtluse alla seati ja ohustati. Sellest hoolimata on Eesti ühiskond viimase umbes kahekümne viie aastaga – alates ajast, kui võtsite taas sisse õiglase koha maailma rahvaste peres – liikunud edasi hiiglase sammudega. Teie riik on hoolimata väiksusest inimarengu indeksi ja innovatsioonivõimekuse poolest juhtivate riikide hulgas; samuti olete väga kõrgel kohal ajakirjandusvabaduse, demokraatia ja poliitiliste vabaduste poolest. Lisaks olete sõlminud tihedad koostöö- ja sõprussidemed paljude riikidega. Oma minevikku ja

olevikku vaadates on teil igati põhjust vaadata tuleviku poole lootusrikkalt ja olla valmis uuteks ülesanneteks. Olla mäluaga maa tähendab mäletada, et see, mille olete tänapäeval saavutanud, on saavutatud tänu eelkäijate pingutustele, raskele tööle, vaimsusele ja usule. Tänuilike mälestuste hoidmine võimaldab tunda tänastes saavutustes ära ajaloo viljad, mille on loonud kõik need mehed ja naised, kes nägid vaeva selle nimel, et vabadus oleks võimalik. See omakorda kutsub teid üles neid austama, valgustades sellega välja uued rajad tulevastele põlvedele.

Viljakas maa

Nagu ma märkisin Rooma piiskopina teenimist alustades: „Meie ajal elab inimkond läbi pöördepunkti ajaloos, mis tähendab rohkeid edusamme väga paljudes valdkondades. Me

võime vaid kiita neid samme, mis on astunud inimeste heaolu parandamiseks” („Evangelii Gaudium”, 52). Ometi ei tohiks kunagi unustada, et hea elu ja hästi elatud elu ei ole päris üks ja sama asi.

Üks tehnokraatlike ühiskondade kõige ilmsemaid tulemusi on tähenduse kadumine elust ja elurõõmu kadumine. Selle tagajärjel hakkab aeglaselt ja vaikselt tuhmuma inimeste imestamisvõime, mis sageli viib inimesed eksistentsiaalse tühimuse seisundisse. Tasapisi võib kaotsi minna kuuluvuse ja teistele pühendumise tunne, inimeste, kultuuri ja perekonnaga seotuse tunne, mis jätab eriti noored inimesed ilma oma juurtest ja vundamendist, mida nad vajavad, et ehitada üles olevikku ja tulevikku. See jätab nad ilma võimest unistada, riskida ja luua. Kui loodame üksnes

tehnoloogilise progressi kui
ainuvõimaliku tee peale, siis võime
jääda ilma võimest luua
inimestevahelisi,
põlvkondadevahelisi ja
kultuuridevahelisi sidemeid.
Lõppkokkuvõttes jääme ilma sellest
elutähtsast kangast, mis on nii
oluline selleks, et tunneksime
üksteises osadust ja meil oleks ühine
eesmärk selle sõna kõige laiemas
mõttes. Seetõttu lasub kõigi meie
peal, kes me vastutame sotsiaalsete,
poliitiliste, hariduse ja usuasjade
eest, kõige tähtsama kohustusena
tähelepanu suunamine just nimelt
sellele, kuidas ehitada üles seotust.

Viljakas maa tähendab keskkonda,
millesse saab istutada juured, et
sellest kasvaks välja elujõuline
võrgustik, mis tagaks, et kõik
kogukonna liikmed tunneksid end
seal koduselt. Pole hullemat
võõrandumise vormi, kui tunda end
juurtetuna, mitte kellegi juurde

kuuluvana. Maa on viljakas ning selle inimesed kannavad vilja ja kasvatavad tulevikku vaid sel määral, mil määral soodustatakse selle maa inimestes kuuluvustunnet, luuakse sidemeid, mis lõimivad põlvkondi ja erinevaid kogukondi, ning hoidutakse kõigest, mis muudab meid teiste suhtes tundetuteks ja tekitab veel suuremat võõrandumist. Selles töös, armsad sõbrad, võin ma teile kinnitada, et te saate alati loota katoliku kiriku toetusele ja abile, sellele väiksele kogukonnale teie keskel, kes ometi soovib väga anda ka oma panuse selle maa viljakusse.

Proua president, daamid ja härrad, ma tänan teid veelkord sooja ja sõbraliku vastuvõtu eest! Õnnistagu Jumal teid ja armastatud Eesti rahvast. Langegu Tema eriline õnnistus osaks vanadele ja noortele, et nemad muudaksid mälestuse kalliks pidamise ja hoidmise kaudu

selle maa viljakuse musternäidiseks.
Aitäh.

Oikumeeniline kohtumine **noortega EELK Kaarli Kirikus**

Kallid noored sõbrad,

Tänan teid sooja vastuvõtu, teie laulude ning Lisbeli, Tauri ja Mirko tunnistuste eest. Olen tänulik Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku peapiiskopile Urmas Viilmale tema lahkete tervitussõnade eest, samuti Eesti Kirikute Nõukogu presidendi peapiiskop emeeritus Andres Põderi, Eesti Apostelliku Administraatori piiskop Philippe Jourdani ja erinevate Eesti kristlike ühenduste esindajate kohalviibimise eest. Samuti olen tänulik proua Vabariigi Presidendi kohalviibimise eest.

Alati on tore kokku tulla, rääkida lugudest oma elust ning jagada üksteisega mõtteid ja igatsusi; samuti on tore kohtuda meil, kes usume Jeesusesse Kristusesse. Nendes kohtumistes täitub Jeesuse unistus pühal õhtusöömaajal: „Et kõik oleksid üks... et maailm usuks” (Jh 17:21). Kui püüame end näha teelistena, kes üheskoos rändavad, õpime avama usalduses oma südant teekaaslastele ilma kartuse ja umbusuta, jälgides, vaid seda, mida tõeliselt otsime: rahu meie Ainujumala palge ees. Nii nagu rahu loomine on kunst, nõnda on ka usaldama õppimine kunst ja selles on ka õnne allikas: „Õndsad on rahutegijad” (Mt 5:9). Ja seda teekonda, seda rännakut me ei läbi ainult usklikega, vaid kõigiga. Kõigil on meile midagi öelda. Meil on kõigile midagi öelda.

Selle kiriku võimsal apsiidimaalil näeme üht fraasi Püha Matteuse

evangeeliumist: „Tulge minu juurde kõik, kes olete vaevatud ja koormatud, ja mina annan teile hingamise” (Mt 11:28). Teie, noored kristlased, võite samastuda mõningate selles evangeeliumi osas väljendatud mõtetega. Eelnenud lugudes ütleb meile Matteus, et Jeesus hakkas kurvastust tundma, et teda kuulanud inimesed ei mõistnud, mida ta öelda tahtis (vrd. Mt 11:16-19). Ka teie, noored, tunnetate tihtilugu, et teid ümbritsevad täiskasvanud ei tunnusta teie soove ja ootusi; vahel teid väga õnnelikeks nähes muutuvad nad kahtlustavaks; ja kui nad näevad teid millegi pärast murelikeks, ei võta nad seda piisavalt tõsiselt. Peatselt toimuva noortele pühendatud sinodi eelsel nõupidamisel väljendasid paljud teist soovi, et keegi oleks teile teekaaslaseks, kes suudaks teid mõista ilma arvustamata ja oleks võimeline kuulama ja vastama teie küsimustele (vrd. Noortele

pühendatud sinod, *Instrumentum Laboris*, 132). Meie kristlikud kirikud – ja ütleksin seda iga institutsionaalse usuorganisatsiooni kohta – loovad teinekord atmosfääri, mis muudab meie jaoks lihtsamaks rääkimise, nõuandmise, oma kogemuste põhjal kõnelemise, selle asemel et kuulata, võtta vastu väljakutseid ning õppida sellest, mida läbi elame. Kristlikud kogukonnad sulguvad tihti endasse, enesele seda teadvustamata, ja ei kuula teie muresid. Teame, et te soovite ja oodate, et „teie kaaslaseks ei oleks järeleandmatu kohtunik või kartlik ja ülikaitsev lapsevanem, kes tekitab sõltuvustunde, vaid keegi, kes ei pelga oma nõrkust ning on võimeline endas kui saviastjas peituva aarde särama lööma (vrd. 2 Kr 4:7)” (*ibid.* 142). Olen täna siin, et öelda teile: tahame nutta koos teiega, kui teie nutate, saada osa teie kordaminekutest, jagada teie rõõme ja aidata teil olla Issanda järgijad.

Teie, poisid ja tüdrukud, noored, teadke seda: kui üks kristlik kogukond on tõeliselt kristlik, siis ta ei püüa pöörata teisi enda usku. Ainult kuulab, võtab vastu, saadab sind, aga ei sunni midagi peale.

Edasi kurdab Jeesus linnade üle, mida ta oli külastanud ja kus ta oli teinud vägevaid imetegusid ning osutanud suurt hoolivust ja lähedust. Jeesus oli rahulolematu nende võimetuse üle mõistma, et tema pakutav muutus on pakiline ja edasilükkamatu. Ta isegi ütleb, et nad on tõrksamad ja kangekaelsemad kui Soodom (vrd. Mt 11:20-24). Kui meie, täiskasvanud, keeldume tunnistamast mõnd ilmselget olukorda, siis öelge meile otse: „Kas te siis ei mõista seda?” Mõned otsekohesemad teie seast võiksid isegi öelda: „Kas te siis ei taipa, et keegi ei kuula teid enam ega usu seda, mida tahate edastada?” Meie ise peame muutuma; peame

mõistma, et tahtes teie kõrval olla, peame muutma mitmeid olukordi, mis teid viimaks eemale tõukaksid.

Teame – nagu te olete meile öelnud – et paljud noored ei pöördu meie poole, sest nad ei tunne, et meil oleks neile midagi tähendusriikast öelda. See on kole, kui üks kirik, üks kogukond, käitub nii, et noored hakkavad mõtlema: „Neil pole mulle mitte midagi eluks vajalikku öelda.” Mõned paluvad selgelt end rahule jätta, kuna tajuvad Kiriku kohalolu tülika ja isegi ärritavana. Ja see on õige. Neid pahandavad seksuaalsed ja majanduslikud skandaalid, millele ei vastata selge hukkamõistuga, samuti meie valmisolematus noorte inimeste elusid ja tundlikkust tõeliselt hinnata, ning passiivne roll, mida neile omistame (vrd. Noortele pühendatud sinod, *Instrumentum Laboris*, 66). Need on vaid mõningad teiepoolsed etteheited. Tahame neile vastata; nagu te ise väljendasite,

tahame olla „läbipaistev, külalishahke, aus, inimestele avatud, suhtlev, ligipääsetav, rõõmus ja interaktiivne kogukond” (*ibid.* 67), see tähendab, kogukond ilma hirmuta. Hirmud panevad meid endasse tõmbuma. Hirmude surve muutume teiste uskude suhtes pealetükkivaks ja püüame neid enda usku pöörata. Ja teine asi on vennaskond: avatud süda ja vennalik embus.

Salmides, mis eelnevad vahetult siinsele altarimaalile jäädvustatud evangeeliumi sõnadele, hakkab Jeesus Isa ülistama. Ta teeb seda mõistes, et need, kes tõesti aru said, kes tõesti mõistsid tema sõnumi ja isiku tähendust, on väetid ja lapsed – need, kellel on lihtne ja avatud hing. Nähes teid kõiki siin üheskoos ja ühiselt laulmas, lisan ka oma hääle Jeesuse häälele ning imetlen, et hoolimata meie puudulikust tunnistusest avastate te jätkuvalt

Jeesust meie kogukondades. Sest me teame, et kus on Jeesus, seal on alati uuenemine; seal on alati uued võimalused pöördumiseks ja kõige kõrvale heitmiseks, mis eraldab meid Temast või meie vendadest ja õdedest. Kus on Jeesus, seal on elul alati Püha Vaimu maik. Teie, kes olete täna siin, peegeldate seda imetlust, mida Jeesus tundis.

Niisiis, korrakem Tema sõnu: „Tulge minu juurde kõik, kes olete vaevatud ja koormatud, ja mina annan teile hingamise” (Mt 11:28). Ent öelgem seda veendumusega, et üle kõigi meie piiride ja lahkhelide on Jeesus jätkuvalt selleks põhjuseks, miks me siin oleme. Teame, et ei leidu suuremat meelerahu sellest, kui laseme Jeesusel oma koormaid kanda. Teame samuti, et paljud inimesed ei tunne veel Teda ning elavad kurbuses ja segaduses. Üks teie kuulus laulja väljendas umbes kümme aastat tagasi kirjutatud

laulus: „Armastus on surnud, armastus on läinud, armastus ei ela enam siin” (Kerli Kõiv, *Armastus on surnud*). Palun, ei! Teeme nii, et armastus oleks elus – seda peame me kõik tegema. Paljud inimesed on seda kogunud: nad näevad, kuidas vanemate armastus lõpeb ja vastabiellunute armastus hääbub peatselt. Nad kogevad südamevalu, kui kellelegi ei lähe korda, et nad peavad töö leidmiseks emigreeruma või kui nende peale vaadatakse viltu, sest nad on välismaalased. Võib tunduda, et armastus on surnud, nagu ütles Kerli Kõiv, kuid me teame, et see ei ole nii, ning meil on oma sõna öelda ja sõnum jagada, mitte suurte sõnade, vaid paljude tegudega. Sest teie olete pigem kuvandite ja tegutsemise kui arutluse ja teooria põlvkond.

Ja see just meeldib Jeesusele, kuna Ta käis ringi, tehes head ning surses eelistas ta sõnadele rabavat sõnumit

ristist. Oleme ühendatud oma usu läbi Jeesusesse ning ta ootab nüüd, et viiksime teda kõigi nende noorte juurde, kelle elu mõte on kadunud. Ja ka meil usklikel on risk kaotada elu mõte. Ja see juhtub siis, kui meie, usklikud, oleme ebamäärased.

Võtkem koos vastu see uudsus, mille Jumal meie ellu toob; see uudsus, mis sunnib meid minema taas paikadesse, kus humaansus on kõige enam haavatud. Sinna, kus inimesed välise pinnapealse mugandumise varjus jätkavad vastuse otsimist elu mõttele. Ent me ei lähe kunagi üksinda: Jumal tuleb meiega koos, "Ta ei karda äärealasid, ta ise sai üheks neist (vrd. Fl 2:6-8; Jh 1:4). Kui meil on julgust minna äärealadele, leiame teda sealt, sest Jeesus on läinud enne meid venna või õe juurde, kes kannatab ja on kõrvale lükatud. Jeesus on juba seal." (*Gaudete et Exsultate*, 135).

Poisid ja tüdrukud, armastus ei ole surnud, ta kutsub ja saadab meid. Ta palub ainult seda, et avaksime oma südame. Ta kutsub meid ja läkitab meid välja. Palugem apostellikku tugevust, et viia evangeelium inimesteni – pakkudes seda ilma peale surumata – ja mitte teha oma kristlikust elust mälestuste muuseumi. Kristlik elu on elu, on tulevik, on lootus! Ta ei ole muuseum. Aidaku meid Püha Vaim näha ajalugu ülestõusnud Jeesuse valguses, et Kirik, meie kirikud, oleksid valmis minema edasi, võttes vastu üllatusi Issanda käest (vrd. Ibid. 139), leides taas tõelise nooruslikkuse, Pruudi rõõmu ja ilu, millest rääkis Mirko, kes läheb oma Issandaga kohtuma. Issanda üllatused. Issand üllatab, sest elu üllatab meid alati. Lähme edasi, nendele üllatustele vastu. Aitäh!

Kohtumine Kiriku **halastustöö abisaajatega** **(Peeter-Pauli Katedraalis)**

Armsad vennad ja õed!

Täna teid kõiki, et võtsite mind vastu sellel pärastlõunal enda juures. Minu jaoks on tähtis tulla siia ja olla koos teiega. Täna teid teie tunnistuste ja selle eest, et jagasite meiega seda, mis südamel.

Kõigepealt tahan õnnitleda sind, Marina ja sinu abikaasat, selle ilusa tunnistuse puhul, mida te meile kinkisite. Teid on õnnistatud üheksa lapsega, kõikide nende ohverdustega, mida see kaasa toob ja millest meile rääkisite. Seal, kus on lapsi ja noori, on alati palju ohverdusi, kuid eelkõige on seal ka tulevikku, rõõmu ja lootust. "Täname Jumalat, et meie majas valitseb nüüd armastus ja ühtekuuluvus". Sellel maal, kus talved on külmad, ei puudu teie

majas see tähtis soojus, kodusoojus, perekonna koosolemise soojus. Vaidluste ja probleemidega? Jah, kindlasti, aga alati sooviga koos edasi minna. Need ei ole ainult ilusad sõnad, vaid selge näide.

Täna teid ka selle eest, et jagate oma tunnistust nende õdedega, kes ei kartnud minna välja ja tulla teie juurde, jagades teiega lähedust ja meie Issanda käeulatust. Te ütlesite, et nad olid nagu inglid, kes tulid teie juurde. Nii see on: nad ongi nagu inglid.

Kui usk ei karda maha jätta mugavusi, riskida ja julgeb välja tulla, suudab ta tõestada meie Issanda kõige ilusamaid sõnu: "Te peate üksteist armastama, nõnda nagu mina teid olen armastanud" (Jh 13,34). Armastus, mis purustab need ahelad, mis meid isoleerivad ja eraldavad, mis loob sillad ning see armastus võimaldab meil ehitada

üles suure perekonna, kus igaüks tunneb ennast kodus, nii nagu selles kodus. Armastus, milles on kaastunnet ja väarikust. Ja see on ilus. [Ta vaatab Marina üheksat last istumas üheskoos pingil, ja loetleb nad üles.] Üks, kaks, kolm, neli, viis, kuus, seitse, kaheksa, üheksa. Kaunis pere! Kaunis pere!

Usk on misjonäär, kes nende õdede kombel tuleb välja meie linnade tänavatele, meie naabruskonda, kogukondadesse, öeldes väga konkreetse kutse: olge osa meie perest, Issanda suurest perest, kus igaühele meist on oma koht. Ärge jääge sellest välja. Ja teie, õed, teie teete seda! Aitäh teile.

Ma usun, et see on ime, millest sina, Vladimir, meile rääkisid. Sa leidsid vennad ja õed, kes andsid sulle võimaluse taas üles äratada oma süda ja näha seda, et Issand on sind otsinud igal hetkel, järjekindlalt, et

rüütada sind pidurüüga (Lk 15,22) et pühitseda rõõmuga seda, et igäuks meist on tema armastatud poeg või tütar. Kõige suurem rõõm Issanda jaoks on see, kui ta näeb meid uuesti sündimas. Selleks ei väsi ta kunagi kinkimast meile uut võimalust. Meie jaoks on tähtsad need sidemed, mis ühendavad meid üksteisega, ning iga elu on väärtuslik ja oleme loodud oma elu selliselt kasutama.

Kutsun teid üles tihendame ja looma sidemeid. Tulla välja oma naabruskonda ja öelda erinevatele inimestele: ka sina oled osa meie perekonnast. Jeesus kutsus oma jüngreid ja kutsub täna igäuhte teist, kallid vennad ja õed, levitage ja külvake tema Kuningriigi seemneid. Ta loodab teie lugude, teie elude peale, teie kätele, et jagaksite teistele seda reaalsust, mille olete läbi elanud. Kas Issand võib teie peale loota? Kõik teist peavad sellele vastama.

Täna teid selle aja eest, mida olete mulle kinkinud. Nüüd tahan ma teid õnnistada, et Issand saaks ka edaspidi teha imesid teie kätega. Ja palun teid, ka mina vajan teie abi; palun teid, ärge unustage palvetada minu eest! Aitäh teile!

Püha Missa: Püha Isa jutlus **(Vabaduse väljakul)**

Kuulates esimese lugemise sõnumit sellest, kuidas iisraeli rahvas, kes oli Egiptuse vangipõlvest juba vabanenud, Siinai mäe juurde jõudis (vrd 2Ms 19, 1), ei saa kuidagi jätta mõtlemata teile kui rahvale; ei saa jätta mõtlemata kogu eesti rahvale ja kõikidele Balti riikidele. Kuidas saakski unustada teie „laulvat revolutsiooni“ või kaht miljonit inimest ühendavat ketti siit Tallinnast Vilniuseni? Teie teate, mis

on võitlus vabaduse eest; teie saate end tolles rahvas ära tunda.

Seepärast peakski kuulama, mida Jumal ütleb Moosesele, et mõista, mida ta meile kui rahvale ütleb.

Rahvas, kes saabus Siinaisse, oli juba saanud näha Jumala armastust imetegude ja tunnustähtede kaudu. See oli rahvas, kes otsustas sõlmida Jumalaga armastuse lepingu, sest Jumal oli teda esimesena armastanud ja ka oma armastust ilmutanud. See polnud pealesunnitud armastus, sest Jumal tahab, et me oleksime armastuses vabad. Kui tunnistame end kristlasteks, kui valime enesele eluviisi, siis teeme seda ilma surveta; me ei tee seda nii, nagu oleks see tehing, mis sunnib meid midagi tegema, juhul kui Jumal midagi teeb. Aga eelkõige me teame, et Jumala pakutu ei võta meilt midagi ära; vastupidi, see viib meid täiuse, kõigi meie inimlike püüdluste teostumise

poole. On inimesi, kes peavad end vabaks, kui elavad oma elu ilma Jumalata või temast eemalduvad. Nad ei märka, et sellisena on nende elu otsekui elus ekslevatel orbudel, kellel pole kodu, kuhu tagasi minna. „Nii pole nad enam palverändurid, vaid neist saavad hulkurid, kes käivad ringi ümber iseenda, mitte kusagile jõudmata (*Evangelii gaudium*, 170).

Nii nagu Egiptusest välja rännanud rahval, nii on ka meil vaja kuulata ja otsida. Mõned ju võivad mõelda, et tänapäeval tuleb ühe rahva tugevust mõõta mingite teistsuguste mõõdupuudega. On neid, kes räägivad teistest valjemini, et niimoodi – ilma kahtlusi ja kõhklusi väljendamata – enesekindlam paista; mõni ähvardab lisaks kisale relvade, sõjalise võimsuse ja muude strateegiatega... Aga niimoodi nad vaid näivad tugevamad. See pole ometi viis, kuidas Jumalat otsida,

vaid kuidas koondada jõudu teiste allutamiseks. Selliste hoiakute taga on eetikast loobumine, mis on ühtlasi lahtiütlemine Jumalast. Sest eetika kaudu oleme ühenduses Jumalaga, kes ootab meilt vaba ja kohusetundlikku seisukohavõttu teiste inimeste ja meid ümbritseva maailma ja keskkonna suhtes – niisugust seisukohavõttu, mis jääb väljapoole turukategooriaid (*ibid.*) Te pole ju oma vabadust kätte võidelnud selleks, et langeda tarbimise, individualismi, võimuiha või üleolekutunde orjusse.

Jumal teab meie vajadusi; neid vajadusi, mida me ise sageli omamiskire alla surume. Ta tunneb ka meie ebakindlust, mida me üritame ületada võimule pääsemise kaudu. Kuuldud evangeeliumis julgustab Jeesus meid sellisest, iga inimsüdan vaevavast janust üle saamiseks tema juurde tulema. Tema on see, kes suudab kustutada meie

tegeliku janu ja oma elava veega, oma puhtusega, oma vastupandumatu väega meie soovid pilgeni täita. Uskuda tähendab mõista, et ta on elus ja et ta armastab meid; et ta ei jäta meid maha ja võib seetõttu mõistatuslikul viisil sekkuda meie ajalukku; tuua oma väe ja piiramatu loomisvõimega halvast välja selle, mis on hea (*ibid.*, 278).

Kõrbes rännates langeb iisraeli rahvas kiusatusse otsida teisi jumalaid, kummardada kuldvasikat, jääda lootma omaenese jõule. Aga Jumal hüüab nad enda juurde tagasi ja neile meenub see, mida nad on mäe peal kuulnud ja näinud. Nagu iisraeli rahvas, nii teame ka meie, et oleme valitud ja püha rahvas, preestrite rahvas (vrd. 2Ms 19, 6; 1Pt 2,9); ning see on Püha Vaim, kes meile seda meelde tuletab (1Jh 14, 26).

Valitus ei tähenda eksklusiivsust ega sektantlikkust: me oleme see pisike osake pärmist, mis peab kergitama kogu taigat; kes ei poe peitu ega eraldu, kes ei pea end paremaks ega puhtamaks. Kotkas kasvatab oma poegi varjulises paigas, kõrgetel kaljudel, kuni nad suudavad enda eest ise seista. Aga ta peab nad ka turvapaigast välja ajama. Ta raputab pesa, tõukab nad vabasse õhku, et nad saaksid oma tiibu proovida; aga ta lendab kaitsvalt nende all ja hoiab neid haiget saamast. Sama moodi teeb Jumal oma valitud rahvaga: ta tahab, et see oma „pesast välja läheks“, julgelt lendaks ja teaks, et on alati vaid tema poolt kaitstud. Me peame oma hirmud ületama, oma mugavuse selja taha jätma ja tegutsema, sest tänasel päeval ei pea suurem osa eestlasi end usklikuks.

Mingem siis oma pesadest välja ja saagem preestriteks, sest need me juristimise kaudu oleme; mingem siit

välja, et elavadada ja tugevdada oma sidet Jumalaga; et teha kõik selleks, et temaga, kes ta hüüab: „Tulge minu juurde“ (Mt 11, 28), armastuses kohtuda. Me peame kasvama oma võimes näha teist inimest, tema ees peatuma ja laskma tal igal vajalikul hetkel oma hinge puudutada. See on oma „kaasteelise märkamise kunst“, mis tagab ligimesearmastusele tema tegelikkuse ja annab talle tervendava rütmi; mis kingib meile lugupidava ja kaastundliku pilgu, mille puudutus ravib, vabastab ja aitab kasvada kristlikus vaimus (*Evangelii gaudium*, 169).

Ja viimasena, andkem enestest tunnistus kui pühast rahvast. Meid võib tabada kiusatus mõelda, et pühadus ei käi mitte kõikide kohta. Tegelikult „oleme kõik kutsutud olema pühad, elama oma elu armastuses ja andma sellest oma igapäevaste toimingute kaudu tunnistust igas paigas, kus me hetkel

viibime“ (*Gaudete et exsultate*, 14). Aga nõnda nagu vesi polnud kõrbes mitte isiklik, vaid ühine hüve, nõnda nagu ei saanud varuda mannat, sest see oleks riknenud, nõnda on ka pühadusega, mis vaid vastastikku elatud elus kerkib, tulvab ja kogu ümbruse viljakaks muudab. Tehkem siis oma valik ja olgem pühad, tehes terveks oma ühiskonna unustatud nurgad ja ääremaad – kohad, kus meie vennad ja õed end hüljatuna tunnevad. Me ju ei saa arvata, et pärast meid tulevad teised, kes astuvad selle abistava sammu, või et jäetagu küsimus üksnes ametkondada lahendada; meie kohus on ise olla need, kes pööravad oma pilgu õdede ja vendade poole ja ulatavad abikäe neile, kelle näos näeme jälge Jumalast; neile, kelle Jeesus Kristus on lunastanud. Just see on see, mis näitab, et oleme kristlased ja elame oma igapäevast püha elu (*ibid.*, 98).

Teie olete oma ajalooga näidanud, et tunnete uhkust olla eestlased. Ta lausa laulate sellest sõnadega „eestlane olen ja eestlaseks jään“ ning et „see on uhke ja hää“. Kui ilus on seda ühe rahva suust kuulda! Kui ilus on olla vaba ja iseseisev! Mingem siis koos pühale mäele, Moosese mäele, Jeesuse mäele, ja palugem teda – nii nagu ütleb ka selle külaskäigu moto –, et ta ärataks üles meie südamed, et ta annaks meile Püha Vaimu anni, et tunda oma ajaloo igal hetkel ära, kuidas olla vabad, kuidas saada osa headusest ja olla pühad; kuidas võimaldada Jumalal lasta kasvada – siin Eestis ja kogu maailmas – oma pühal rahval, oma preestrite rahval.

Tänukõne Missa lõpus (Vabaduse väljakul)

Armsad vennad ja õed,

enne lõpuõnnistust, oma
pastoraalreisi lõpetuseks Leedus,
Lätis ja Eestis, tahan väljendada oma
tänuikkust kõigile teile, alates Eesti
Apostellikust Administraatorist. Suur
tänu mulle osutatud külalislahkuse
eest, mis väljendub väikese hulga
inimeste suurtes südames!

Täna veelkord proua Vabariigi
Presidenti ja teisi riigi esindajaid.

Minu mõtted on kõigi kristlastest
vendadega, eriti luterlastega, kes nii
siin Eestis kui ka Lätis, olid
oikumeeniliste kohtumiste
võõrustajad. Issand jätkab meie
juhtimist ühtsuse teel.

Suur tänu kõigile!

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
et-ee/article/paavst-franciscuse-koned-
ja-jutlus-eestis/](https://opusdei.org/et-ee/article/paavst-franciscuse-koned-ja-jutlus-eestis/) (28.03.2026)